

V Bruselu dne 6.6.2019
COM(2019) 273 final

2019/0135 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie na 83. plenárním zasedání Skupiny států proti korupci (GRECO), pokud jde o účast Evropské unie jako pozorovatele ve skupině GRECO

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie ve Skupině států proti korupci (GRECO) v souvislosti s plánovaným přijetím rozhodnutí o statusu pozorovatele pro Evropskou unii.

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Skupina GRECO byla zřízena Radou Evropy v roce 1999 za účelem sledování toho, jak státy dodržují protikorupční normy stanovené v Trestněprávní úmluvě o korupci a Občanskoprávní úmluvě o korupci. Jejím hlavním úkolem je zlepšovat schopnost svých členů bojovat proti korupci, a to tak, že dynamickým procesem vzájemného hodnocení a vzájemného tlaku kontroluje, zda dodržují protikorupční normy Rady Evropy. Pomocí systému hodnocení pomáhá odhalovat nedostatky ve vnitrostátních protikorupčních politikách a podněcuje nezbytné legislativní, institucionální a praktické reformy.

Skupina GRECO má v současnosti 49 řádných členů¹ a deset pozorovatelů².

Účast EU ve skupině GRECO je pro spolupráci mezi Evropskou unií a Radou Evropy prioritou. Zatímco EU spolupracuje s Radou Evropy na základě memoranda o porozumění dohodnutého v roce 2007³, skupina GRECO je jedním z mála orgánů Rady Evropy, se kterými EU nemá zvláštní právní rámec pro spolupráci. EU se neúčastní zasedání skupiny GRECO, a proto jsou příležitosti pro výměnu názorů s touto skupinou a jejími členy a spolupráce v záležitostech společného zájmu v oblasti právního státu a boje proti korupci velmi omezené.

Komise v roce 2011 vymezila hlavní cíle posílené spolupráce mezi EU a skupinou GRECO a analyzovala možné způsoby, jakými se EU může podílet na práci skupiny GRECO, a výhody, které by to přineslo⁴. V roce 2012 následovalo sdělení Komise⁵, kterým byl stanoven

¹ Albánie, Andorra, Arménie, Ázerbájdžán, Belgie, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Černá Hora, Česko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Gruzie, Chorvatsko, Irsko, Island, Itálie, Kypr, Lichtenštejnsko, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Moldavsko, Monako, Německo, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Rusko, Řecko, San Marino, Severní Makedonie, Slovensko, Slovinsko, Spojené království, Spojené státy americké, Srbsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Turecko a Ukrajina.

² Čtyři orgány Rady Evropy, konkrétně Parlamentní shromáždění, Evropský výbor pro právní spolupráci (CDCJ), Evropský výbor pro trestní problematiku (CDPC) a Rozvojová banka Rady Evropy (CEB); Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD); Organizace spojených národů zastoupená Úřadem OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC), Úřad pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), Mezinárodní protikorupční akademie (IACA); Mezinárodní institut pro demokracii a volební podporu (IDEA) a Organizace amerických států (OAS).

³ Dokument CM(2007) 74, přijatý dne 10. května 2007 Výborem ministrů Rady Evropy.

⁴ KOM(2011) 307 v konečném znění.

⁵ COM(2012) 604 final.

dvoufázový přístup, kdy EU v rámci přistoupení ke skupině GRECO v první fázi přijme nejprve status *plnoprávného účastníka*⁶ a v druhé fázi se stane *řádným členem*.

Evropský parlament vyjádřil trvalou podporu účasti EU ve skupině GRECO prostřednictvím řady zpráv a usnesení, jako je usnesení o boji proti korupci z roku 2016 a v návaznosti na usnesení o organizované trestné činnosti, korupci a praní peněz z roku 2015, a také v rozpravě na plenárním zasedání v roce 2018.

Dne 20. března 2019 zaslal výkonný ředitel skupiny GRECO dopis předsednictví Rady, v němž navrhl zvážit možnost, že by se EU stala ve skupině GRECO *pozorovatelem*. Status *pozorovatele* by EU umožnil účast na zasedáních skupiny GRECO a přístup ke všem projednávaným dokumentům. Jako pozorovatel by EU neměla hlasovací právo, neuplatňovalo by se na ni hodnocení a nezaujímal by formální postoj v procesech hodnocení, ani by se neúčastnila hodnotících pracovních cest. Od pozorovatelů se nepožaduje finanční příspěvek. Je třeba poznamenat, že pravidla jsou pro každého pozorovatele stejná.

Podle článku 220 SFEU Unie naváže veškerou účelnou spolupráci s orgány Organizace spojených národů a jejími odbornými organizacemi, s Radou Evropy, s Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a s Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Prováděním tohoto článku jsou pověřeni vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komise. Komise oficiálně informovala Evropský parlament a Radu o svém záměru požádat pro Evropskou unii o status pozorovatele ve skupině GRECO. Rada na svém zasedání dne 6. června 2019 vyjádřila svou podporu tomu, aby se Unie stala pozorovatelem ve skupině GRECO.

Dne 6. června 2019 předložila Komise generálnímu tajemníkovi Rady Evropy žádost EU o status pozorovatele⁷.

Nynější úsilí EU stát se pozorovatelem ve skupině GRECO nebrání jiné formě účasti v budoucnu, včetně řádného členství.

Plenární zasedání skupiny GRECO pravděpodobně posoudí žádost EU na svém zasedání ve dnech 17.–21. června 2019. Rozhodnutí musí být jednomyslné. Pokud není na plenárním zasedání dosaženo jednomyslnosti, může být záležitost postoupena Výboru ministrů, který rozhodne dvoutřetinovou většinou všech svých zástupců. Všechny členské státy EU jsou členy skupiny GRECO a zúčastní se přijímání rozhodnutí o udělení statusu pozorovatele EU ve skupině GRECO.

Členské státy mají v souladu se zásadou loajální spolupráce povinnost tuto žádost podpořit. Komise se nicméně při této příležitosti rozhodla předložit návrh na základě čl. 218 odst. 9 SFEU. To s ještě větší jistotou zajistí, že členské státy EU budou vystupovat jednotně a podpoří EU, aby jí byl udělen status pozorovatele na plenárním zasedání GRECO a v případě potřeby na následném zasedání Výboru ministrů.

⁶ V rámci statusu plnoprávného účastníka by se na Evropskou unii neuplatňoval systém vzájemného hodnocení, neměla by hlasovací práva ani možnost vysílat zástupce do předsednictva skupiny GRECO; s určitým zapojením Evropské unie do systému hodnocení se však rovněž počítalo.

⁷ Podle postupu Rady Evropy může být organizaci udělen status pozorovatele ve skupině GRECO zasláním dopisu generálnímu tajemníkovi Rady Evropy s žádostí o tento status. Viz zejména Statutární usnesení Rady Evropy č. (93) 28.

3. PRÁVNÍ ZÁKLAD

Hlavním úkolem skupiny GRECO je zlepšovat schopnost svých členů bojovat proti korupci. Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být článek 83 SFEU ve spojení s čl. 218 odst. 9 SFEU.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie na 83. plenárním zasedání Skupiny států proti korupci (GRECO), pokud jde o účast Evropské unie jako pozorovatele ve skupině GRECO

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 83 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Statutární rezoluce Rady Evropy č. (93) 28 umožňuje, aby se nečlenské státy a mezinárodní organizace staly pozorovateli v částečných a rozšířených dohodách, jako je dohoda o zřízení skupiny GRECO.
- (2) Dne 6. června 2019 předložila Komise generálnímu tajemníkovi Rady Evropy žádost o účast Unie ve skupině GRECO jako pozorovatel.
- (3) To, že se Evropská unie účastní skupiny GRECO jako pozorovatel, jí nebrání účastnit se případně v budoucnu jako řádný člen.
- (4) Všechny členské státy Evropské unie jsou členy skupiny GRECO.
- (5) Očekává se, že plénum skupiny GRECO bude vyzváno, aby o statusu pozorovatele Evropské unie rozhodlo na 83. plenárním zasedání skupiny GRECO (Štrasburk, 17.–21. června 2019).
- (6) Pokud toto rozhodnutí nebude přijato na 83. plenárním zasedání skupiny GRECO ve dnech 17.–21. června 2019 nebo na následném plenárním zasedání skupiny GRECO, měly by členské státy Evropské unie podpořit postoupení záležitosti Výboru ministrů, kde by měly podpořit uznání EU jako pozorovatele ve skupině GRECO.
- (7) Je proto vhodné stanovit postoj, který má být zaujat jménem Evropské unie v souvislosti s přijetím rozhodnutí o statusu pozorovatele pro Evropskou unii.
- (8) Tímto rozhodnutím není dotčena zásada loajální spolupráce ani již existující povinnost pro všechny členské státy podpořit žádost EU o status pozorovatele.
- (9) [V souladu s článkem 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámily tyto členské státy své přání účastnit se přijímání a používání tohoto rozhodnutí.]
- (10) [V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se tyto členské státy neúčastní přijímání a používání tohoto rozhodnutí, a proto pro ně není závazné ani použitelné.]

- (11) [V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné.]

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Na 83. plenárním zasedání Skupiny států proti korupci (GRECO) ve dnech 17.–21. června 2019 nebo v případě potřeby na následném plenárním zasedání má být jménem Evropské unie zaujat tento postoj:

Členské státy Evropské unie podpoří přijetí rozhodnutí, že se Evropská unie stane pozorovatelem ve skupině GRECO.

Pokud rozhodnutí nebude přijato na 83. plenárním zasedání skupiny GRECO ve dnech 17.–21. června 2019 nebo na následném plenárním zasedání skupiny GRECO, podpoří členské státy Evropské unie postoupení záležitosti Výboru ministrů, kde by měly podpořit uznání EU jako pozorovatele ve skupině GRECO.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno členskými státy.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*